

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM**

**OCENA STANU SANITARNEGO
OBIEKTÓW NADZOROWANYCH PRZEZ
LUBUSKIEGO PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA SANITARNEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM
NA TERENIE MIASTA NA PRAWACH POWIATU
GORZÓW WIELKOPOLSKI
ZA 2017 ROK**

Gorzów Wielkopolski

marzec 2018 rok

Spis treści

I. Nadzorowane obiekty.....	3
II. Placówki nauczania i wychowania.	5
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo- wychowawczych.	5
III. Domy pomocy społecznej.	22
IV. Inne obiekty.....	25
Podsumowanie.....	26

I. Nadzorowane obiekty.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. zgodnie z art. 12 ust. 1a, pkt 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (jedn. tekst Dz. U. z 2017r. poz. 1261 z późn. zm.) sprawuje nadzór nad podmiotami, dla których powiat jest organem założycielskim lub organem prowadzącym, lub w których powiat jest podmiotem dominującym. Na terenie miasta Gorzów Wlkp. nadzorem sanitarnym objęte są:

Lp.	Nazwa podmiotu	Adres
1.	Dom Pomocy Społecznej Nr 1	ul. Podmiejska-Boczna 10 66 – 400 Gorzów Wlkp.
2.	Dom Pomocy Społecznej Nr 2 z filią „Dom w Połowie Drogi”	ul. Walczaka 42 66 – 400 Gorzów Wlkp.
3.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Okrzei 39 66 – 400 Gorzów Wlkp.
4.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	ul. Okrzei 39 66 – 400 Gorzów Wlkp.
5.	Zespół Szkół Ekonomicznych	ul. 30 Stycznia 29 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Internat Zespołu Szkół Ekonomicznych	ul. Dąbrowskiego 33 66 – 400 Gorzów Wlkp.
6.	Zespół Szkół Ogrodniczych	ul. Poznańska 23 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Internat Zespołu Szkół Ogrodniczych	ul. Poznańska 23 66 – 400 Gorzów Wlkp.
7.	Zespół Szkół Nr 12	ul. Śląska 20 66 – 400 Gorzów Wlkp.
8.	Zespół Szkół Budowlanych i Samochodowych	ul. Okrzei 42 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Internat Zespołu Szkół Budowlanych i Samochodowych	ul. Okrzei 42 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Budowlanych i Samochodowych	ul. Okrzei 42 66 – 400 Gorzów Wlkp.
9.	Zespół Szkół Gastronomicznych	ul. Okólna 35 66 – 400 Gorzów Wlkp.
10.	Zespół Szkół Mechanicznych	ul. Dąbrowskiego 32 66 – 400 Gorzów Wlkp.
11.	Zespół Szkół Odzieżowych	ul. Śląska 64c 66 – 400 Gorzów Wlkp.
12.	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	ul. Czereśniowa 4e 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Internat Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	ul. Czereśniowa 4i 66 – 400 Gorzów Wlkp.
13.	Zespół Szkół Mistrzostwa Sportowego	ul. Stanisławskiego 2 66 – 400 Gorzów Wlkp.

14.	Zespół Szkół Elektrycznych	ul. Dąbrowskiego 33 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Warsztaty Zespołu Szkół Elektrycznych	ul. Grobla 9 66 – 400 Gorzów Wlkp.
15.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1	ul. Puszkina 31 66 – 400 Gorzów Wlkp.
16.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2	ul. Przemysłowa 22 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Internat Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2	ul. Woskowa 3 66 – 400 Gorzów Wlkp.
17.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 16	ul. Dunikowskiego 5 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Szkoła Podstawowa Nr 16	ul. Dunikowskiego 5 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Gimnazjum Nr 16	ul. Dunikowskiego 5 66 – 400 Gorzów Wlkp.
18.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 3	ul. Warszawska 18 66 – 400 Gorzów Wlkp.
	Szkoła Podstawowa Nr 17	ul. Warszawska 19 66 – 400 Gorzów Wlkp.
19.	Liceum Plastyczne	ul. Bema 1 66 – 400 Gorzów Wlkp.
20.	IV Liceum Ogólnokształcące	ul. Kos. Gdyńskich 8 66 – 400 Gorzów Wlkp.
21.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 14	ul. Mościckiego 3 66 – 400 Gorzów Wlkp.
22.	Szkoła Muzyczna I stopnia	ul. Teatralna 8 66 – 400 Gorzów Wlkp.
23.	Szkoła Muzyczna I i II stopnia	ul. Chrobrego 3 66 – 400 Gorzów Wlkp.
24.	Zespół Kształcenia Specjalnego Nr 1	ul. Dunikowskiego 5 66 – 400 Gorzów Wlkp.
25.	Międzyszkolny Ośrodek Sportowy	ul. Fabryczna 177 66 – 400 Gorzów Wlkp.
26.	Centrum Kształcenia Zawodowego	ul. Pomorska 67 66 – 400 Gorzów Wlkp.
27.	Młodzieżowy Dom Kultury	ul. Teatralna 8 66 – 400 Gorzów Wlkp.
28.	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1	ul. Puszkina 2 66 – 400 Gorzów Wlkp.
29.	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2	ul. Kazimierza Wielkiego 42a 66 – 400 Gorzów Wlkp.
30.	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 3	ul. Kazimierza Wielkiego 42b 66 – 400 Gorzów Wlkp.
31.	Pogotowie Opiekuńcze	ul. Spokojna 57 66 – 400 Gorzów Wlkp.
32.	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	ul. Czeresniowa 4i 66 – 400 Gorzów Wlkp.

II. Placówki nauczania i wychowania.

1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2017 roku przeprowadzono 39 kontroli sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania (Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1, Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 3, Zespół Szkół Mistrzostwa Sportowego, Zespół Szkół Nr 12, Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 16, Zespół Szkół Budowlanych i Samochodowych, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, Zespół Szkół Elektrycznych z Laboratoriami i Pracowniami Szkolnymi, Zespół Szkół Odzieżowych, Zespół Szkół Ogrodniczych, Zespół Szkół Specjalnych Nr 14, IV Liceum Ogólnokształcące, Centrum Kształcenia Zawodowego, Szkoła Muzyczna I Stopnia, Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Budowlanych i Samochodowych, Internat Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2, Internat Zespołu Szkół Ekonomicznych, Internat Zespół Szkół Budowlanych i Samochodowych, Internat Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, Internat Zespołu Szkół Ogrodniczych, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Nr 1, 2 i 3, Pogotowie Opiekuńcze, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, Młodzieżowy Dom Kultury).

Podczas kontroli ocenie poddawano m.in. stan techniczny budynków i ich funkcjonalność, bieżącą czystość i porządek, zapewnienie warunków do utrzymania higieny osobistej, ergonomię stanowisk pracy ucznia, możliwość pozostawiania w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych, organizację profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, posiadanie przez placówki certyfikatów na meble edukacyjne i urządzenia oraz sprzęt sportowy. Podejmowane działania miały na celu niwelowanie czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny tak, aby zapewnić optymalne oraz bezpieczne warunki nauki, wychowania i rozwoju.

Szkoły.

- **Zespół Szkół Mistrzostwa Sportowego, ul. Stanisławskiego 2, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W szkole przeprowadzono interwencyjną kontrolę sanitarną w związku z informacją dotyczącą złych warunków sanitarno-higienicznych panujących w pomieszczeniach sanitarnych przeznaczonych dla uczniów szkoły podstawowej. Stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń sanitarnych dla chłopców i dziewcząt zlokalizowanych na parterze i I piętrze (m.in. ubytki płytek ściennych i podłogowych, zacieki, ubytki tynku i farby, brak przycisków spustowych przy pisuarach w pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców na parterze i I piętrze), a także sali dydaktycznej nr 307 (zacieki).

Wobec powyższego LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzje nakazujące usunięcie

stwierdzonych uchybień – w terminie do 31 sierpnia 2018r.

Stan porządkowy obiektu nie budził zastrzeżeń. Wyposażenie sal lekcyjnych było w dobrym stanie technicznym. Meble edukacyjne i sprzęt sportowy znajdujący się na wyposażeniu szkoły posiadają odpowiednie certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa. Stanowiska do pracy z komputerem spełniały wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy. W szkole zapewniono uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w przeznaczonych do tego celu szafkach. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych zapewniono środki higieny osobistej oraz dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody.

Infrastrukturę do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego stanowi sala gimnastyczna, siłownia i sala rekreacyjna wraz z zapleczem sanitarnym. Szkoła dysponuje kompleksem boisk sportowych. Zajęcia sportowe odbywają się również w: Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnym „Słowianka”, Hali Sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji, Hali Sportowej Akademii im. Jakuba z Paradyża, Klubie Admira, a także na boisku wielofunkcyjnym Zespołu Szkół Ogólnokształcącym Nr 1, Stadionie Warty i Przystani Sportów Wodnych.

Profilaktyczna opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły (28 godzin tygodniowo).

Podczas kontroli sprawdzono również wykonanie obowiązku zawartego w decyzji wydanej w 2016 roku, dotyczącego doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-higienicznego ścian w czterech salach lekcyjnych. Stwierdzono, że obowiązek został wykonywany. W gabinetach wykonano prace remontowe polegające na uzupełnieniu ubytków tynku i farby, szpachlowaniu i malowaniu.

▪ **Zespół Szkół Odzieżowych, ul. Śląska 64a, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Bieżąca czystość i porządek pomieszczeń oraz otoczenia w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń. Pomieszczenia sanitarne utrzymane były w dobrym stanie technicznym. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych zapewniono uczniom dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Uczniowie mają możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w dostosowanych do tego celu szafkach. Szkoła posiada następujące pracownie do nauki zawodu: poligraficzną, technologiczną, kosmetyczną, krawieckie i fryzjerskie. Stan techniczny wyposażenia i mebli był dobry.

Do zajęć z wychowania fizycznego wykorzystywana jest niepełnowymiarowa sala gimnastyczna oraz siłownia/salka fitness. Zakupiony sprzęt sportowy posiadał odpowiednie certyfikaty gwarantujące bezpieczeństwo uczniów w 60%.

Opieka zdrowotna zapewniona była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły (tylko 10 godzin tygodniowo). W szkole funkcjonuje również gabinet psychologa i pedagoga.

▪ **Zespół Szkół Budowlanych i Samochodowych, ul. Okrzei 42, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W 2017r. przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której dokonano przeglądu aktualnego stanu obiektu pod kątem realizacji obowiązków z decyzji LPWIS wydanej po kontroli w 2016 roku. Doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni sufitów w ciągu komunikacyjnym w łączniku prawym, sali lekcyjnej nr 38, pomieszczeniu sanitarnym dla dziewcząt na parterze oraz umywalni i pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców w budynku warsztatów szkolnych. Doprowadzono również do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchnię ściany w korytarzu komunikacyjnym. W ciągu roku wykonano również obowiązki dotyczące doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni ściany w sali lekcyjnej nr 61 oraz powierzchni sufitu i ściany w sali gimnastycznej.

▪ **Zespół Szkół Ekonomicznych, ul. 30 Stycznia 29, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W jednostce przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Wydano zalecenia dotyczące:

- uwzględniania w skierowaniach na okresowe badania lekarskie informacji o występujących w środowisku pracy czynnikach szkodliwych (m.in. chemicznych i biologicznych),
- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowisku sprzątaczkę w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne,
- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowisku woźnego-konserwatora i sprzątaczkę w zakresie narażenia na czynniki chemiczne.

▪ **Zespół Szkół Elektrycznych, ul. Dąbrowskiego 33, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W 2017 roku przeprowadzono kontrolę tematyczną w zakresie przygotowania budynków szkoły do nowego roku szkolnego – w tym zakresie przeprowadzono prace remontowe polegające na wymianie instalacji grzewczej, szpachlowaniu i malowaniu ścian i sufitów w korytarzu komunikacyjnym na IV piętrze i pomieszczeniu sanitarnym, a także prace konserwatorsko-porządkowe. Kontrola potwierdziła wykonanie w budynku szkoły oraz budynku Laboratoriów i Pracowni Szkolnych obowiązków z decyzji LPWIS w Gorzowie Wlkp. z 2016 roku, tj. doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego ściany w klatce schodowej, korytarzu komunikacyjnym w części piwnicznej budynku szkoły oraz siłowni, a także ściany w korytarzu komunikacyjnym w budynku Laboratoriów. We wskazanych pomieszczeniach zakres prac objął odgrzybianie, szpachlowanie i malowanie powierzchni ścian.

▪ **Zespół Szkół Nr 12, ul. Śląska 20, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Kontrolą sanitarną objęto pomieszczenia szkoły przy ul. Śląskiej 20 oraz przy

ul. Spokojnej 57. Stan sanitarno-higieniczny placówki i otoczenia oraz bieżąca czystość i porządek w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono młodzieży stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Stan techniczny sprzętu i mebli edukacyjnych był dobry, w 70% meble posiadały odpowiednie certyfikaty. W szkole zapewniono uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w przystosowanych do tego celu szafkach.

Ocenie poddano również sale komputerowe. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W pracowniach, w widocznych i łatwo dostępnych miejscach znajdowały się stosowne regulaminy. Stanowiska do pracy z komputerem spełniały wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy.

W ramach zajęć wychowania fizycznego uczniowie korzystają z dwóch sal gimnastycznych i siłowni z węzłem sanitarnym oraz boiska sportowego. Sprzęt sportowy posiadał odpowiednie atesty i certyfikaty gwarantujące bezpieczeństwo uczniów w 60%.

Profilaktyczna opieka zdrowotna sprawowana była codziennie przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły (14 godzin tygodniowo).

W 2017r. kontrolą objęto punkt wydawania i spożywania posiłków w Zespole Szkół. Przeprowadzona kontrola kompleksowa nie wykazała niezgodności z przepisami prawa żywnościowego. Żywieniem uczniów zajmuje się zewnętrzna firma cateringowa – Zakład Gastronomiczny „Swojska Chata” Adrianna Siewruk z Kłodawy, która dostarcza własnym środkiem transportu jednodaniowy posiłek obiadowy w jednorazowych pojemnikach styropianowych przeznaczonych do kontaktu z żywnością umieszczanych w pojemniku transportowym oraz naczyniach bemarowych. Konsumpcja posiłku odbywa się w świetlicy szkolnej. Do spożywania posiłków używane są naczynia jednorazowego użytku. Wydawaniem obiadów zajmuje się pracownik firmy cateringowej. Podczas kontroli oceniono jadłospis dekadowy, który nie budził zastrzeżeń pod względem urozmaicenia i doboru różnorodnych produktów spożywczych.

▪ **IV Liceum Ogólnokształcące, ul. Kosynierów Gdyńskich 8, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Bieżąca czystość i porządek dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Meble edukacyjne i pozostałe wyposażenie sal dydaktycznych było w dobrym stanie technicznym. Uczniowie mają możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w zakupionych do tego celu szafkach.

Oceniono również spełnienie wymagań dotyczących pracowni komputerowych (m.in. ustawienie monitorów, dostosowanie mebli do zasad ergonomii). Wyposażenie pracowni było w dobrym stanie technicznym. Ustawienie monitorów było prawidłowe, a stoliki i krzesła dostosowane były do zasad ergonomii. W widocznych i łatwo dostępnych miejscach znajdowały się regulaminy pracowni. Ponadto oceniono spełnienie wymagań dotyczących pracowni chemicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Substancje

chemiczne i mieszaniny przechowywane były prawidłowo. Pracownia wyposażona była w regulamin bhp, apteczkę pierwszej pomocy, zlewy z bieżącą wodą oraz dygestorium.

Szkoła dysponuje: salą gimnastyczną wraz z szatniami i zapleczem sanitarnym, siłownią oraz boiskiem. Sprzęt sportowy znajdujący się na wyposażeniu szkoły posiada odpowiednie atesty i certyfikaty w 40%.

W szkole jest gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Pielęgniarka jest do dyspozycji uczniów tylko kilka dni w miesiącu.

W 2017 roku LPWIS w Gorzowie Wlkp. po raz kolejny zmienił termin wykonania obowiązków:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego powierzchni ścian i sufitów w salach dydaktycznych nr 126, 302, 305, 306, 307, 308,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścian i sufitów w korytarzu komunikacyjnym na I piętrze oraz klatce schodowej między II i III piętrem, do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Kontrola sanitarna z zakresu higieny pracy potwierdziła wykonanie obowiązku dotyczącego niezwłocznego zutylizowania środków chemicznych przechowywanych w nieoryginalnych, nieoznakowanych opakowaniach (słoikach szklanych i butelkach plastikowych stosowanych zazwyczaj do przechowywania produktów spożywczych) w magazynku odczynników chemicznych i w pomieszczeniu pracy konserwatorów.

Do wykonania w placówce pozostają obowiązki z zakresu zagwarantowania pracownikom odpowiednich warunków pracy, tj.:

- zapewnienia wentylacji w toalecie dla personelu oraz pomieszczeniu pracy konserwatora.
 - zapewnienia dostępu do ciepłej i zimnej wody w umywalkach w toalecie dla personelu, w terminie do dnia 31 sierpnia 2018r.
- **Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, ul. Czereśniowa 4e, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W szkole przeprowadzono kontrolę tematyczną pod kątem przygotowania obiektów oświatowych do rozpoczęcia nowego roku szkolnego. W okresie wakacyjnym realizowano prace remontowe w pomieszczeniu siłowni, prace konserwatorskie polegające m.in. na naprawie lub wymianie armatury sanitarnej i sprzętu szkolnego oraz prace porządkowe. W trakcie kontroli sprawdzono również wykonanie obowiązków nałożonych decyzją LPWIS w Gorzowie Wlkp. – doprowadzono do należytego stanu sanitarno-higienicznego podłogi w pracowniach szkolnych nr 22 i 115 oraz bibliotece, powierzchnie sufitów w pracowniach szkolnych nr 17, 18, 113, 115 i sali gimnastycznej, a także powierzchnie ścian w korytarzu komunikacyjnym na I piętrze w części laboratoryjnej.

Z uwagi na to, iż podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie wszystkich obowiązków ujętych w decyzji z 2016r., LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję

umarzającą postępowanie administracyjne wszczęte na wniosek Miasta Gorzów Wlkp. w zakresie zmiany terminu wykonania obowiązku dotyczącego doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego podłogi w pracowniach szkolnych nr 22 i 115 oraz bibliotece, poprzez zlikwidowanie ubytków tak, aby była równa, łatwa do utrzymania w bieżącej czystości i nie stwarzała zagrożenia dla przebywających osób.

W 2017r. w podmiocie przeprowadzono także kontrolę interwencyjną w związku ze zgłoszeniem o występowaniu nieprzyjemnego zapachu w pomieszczeniu sanitarnym w hali sportowej należącej do Zespołu Szkół. Czynności kontrolne nie potwierdziły ww. informacji.

Oceniono również przestrzeganie przez pracodawcę przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bhp, w tym spełnienie wymogów w związku z występowaniem w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Kontrola wykazała:

- brak szaf dla pracowników na stanowisku sprzątaczk,
- brak spisu stosowanych środków chemii gospodarczej oraz kart charakterystyki tych środków,
- brak instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczącej postępowania z materiałami szkodliwymi i niebezpiecznymi,
- brak instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu środków chemicznych,
- brak rejestru chorób zawodowych i podejrzeń tych chorób,
- brak zapewnienia właściwych środków ochrony indywidualnej pracownikom zatrudnionym na stanowisku sprzątaczk, zgodnych z zapisami na opakowaniach niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych.

Powyższe nieprawidłowości zostały usunięte przed wszczęciem postępowania administracyjnego, w związku z powyższym nie wydano decyzji administracyjnej. Trwa jedynie postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia opłaty za czynności kontrolne.

W trakcie kontroli wydano również doraźne zalecenia:

- umieszczania w skierowaniach na okresowe badania lekarskie informacji o występujących w środowisku pracy czynnikach szkodliwych wynikających z oceny ryzyka zawodowego,
- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowisku nauczyciela chemii, laboranta-magazyniera i sprzątaczk w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne,
- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowisku nauczyciela chemii, laboranta-magazyniera i sprzątaczk w zakresie narażenia na czynniki chemiczne.

▪ **Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1, ul. Puszkina 31, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W podmiocie przeprowadzono kontrolę sanitarną w związku z wnioskiem strony o zmianę terminu wykonania obowiązku wynikającego z decyzji LPWIS w Gorzowie Wlkp.

w zakresie doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego powierzchni ścian w korytarzu komunikacyjnym na III piętrze. Podczas kontroli dokonano również przeglądu placówki pod kątem oceny realizacji pozostałych obowiązków wynikających z powyższej decyzji. Czynności kontrolne potwierdziły, iż doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ściany i sufit w małej sali gimnastycznej, zlokalizowanej w budynku szkoły.

Po rozpatrzeniu sprawy LPWIS w Gorzowie Wlkp. zmienił termin wykonania obowiązku dotyczącego doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego powierzchni ścian w korytarzu komunikacyjnym na III i wyzaczył go na dzień 31 sierpnia 2018 roku.

▪ **Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 16, ul. Dunikowskiego 5, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W 2017r. w szkole przeprowadzono trzy kontrole sanitarne:

1. kontrolę tematyczną w ramach przygotowania placówki do rozpoczęcia nowego roku szkolnego – w wyniku przeprowadzonej oceny ustalono, że w obiekcie wykonano generalny remont jednej sali dydaktycznej (szpachlowanie i malowanie ścian i sufitów oraz wymiana wykładziny podłogowej) oraz prowadzono prace konserwatorsko-porządkowe polegające między innymi na generalnym sprzątnięciu pomieszczeń szkolnych oraz terenu wokół budynku, uzupełnianiu świetlówek, drobnych naprawach urządzeń i wyposażenia.
2. kontrolę mającą na celu ocenę stopnia realizacji zaleceń ujętych w decyzji LPWIS w Gorzowie Wlkp. – kontrola wykazała, iż wykonano obowiązek dotyczący doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego podłogi w gabinecie chemicznym oraz częściowo wykonano obowiązek zawarty w pkt. 4 decyzji, tj. doprowadzono do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchnie ścian i sufitu w gabinecie chemicznym. Natomiast w pozostałym zakresie LPWIS przychylił się do wniosku strony i ustalił nowy termin wykonania obowiązków dotyczących doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni:
 - ścian i sufitów w korytarzu komunikacyjnym na II piętrze w segmencie A i B, salach dydaktycznych nr A3-1, A3-2 oraz B3-4,
 - ścian i sufitów w pomieszczeniach biblioteki szkolnej oraz pracowni komputerowej,
 - sufitów w sali C3-4 oraz łączniku C2-7 wraz z aulą w segmencie C,
 - ścian i sufitów w klatkach schodowych między I i II piętrzem w segmencie B, korytarzu komunikacyjnym na I piętrze w segmencie B,
 - ścian i sufitu w sali gimnastycznej,

Nowy termin wykonania obowiązków określono na dzień 28 lutego 2018r. (w odniesieniu do sali gimnastycznej), a w pozostałym zakresie na dzień 31 grudnia 2018r.

3. kontrolę interwencyjną w związku z otrzymanym zgłoszeniem dotyczącym złych

warunków sanitarno-higienicznych w pomieszczeniach sanitarnych, występowania insektów oraz nieprzyjemnego zapachu. W trakcie kontroli dokonano przeglądu wszystkich pomieszczeń placówki. Nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego. W dniu kontroli obiekt utrzymany był w czystości i porządku. Podczas kontroli uzyskano od Dyrektora szkoły wyjaśnienia, iż w związku z pojawieniem się insektów w pomieszczeniach Oddziału Przedszkolnego w miesiącu grudniu 2016r., w czasie przerwy świątecznej przeprowadzono zabiegi dezynsekcji przez wyspecjalizowaną firmę – co potwierdziła przedstawiona podczas kontroli dokumentacja. W chwili kontroli nie stwierdzono występowania w obiekcie jakichkolwiek insektów. Personel szkoły jest zobowiązany do monitorowania sytuacji w tym zakresie. Przedstawiciele LPWIS w Gorzowie Wlkp. zalecili stały monitoring pomieszczeń placówki, a w przypadku ponownej dezynsekcji zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu dla dzieci.

Ponadto pismami z dnia 19 października i 20 grudnia 2017r. Dyrektor szkoły poinformował o wykonaniu obowiązków dotyczących doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni ścian i sufitu w sali gimnastycznej oraz sali lekcyjnej nr A3-1.

W placówce przeprowadzono również kontrolę sprawdzającą z zakres higieny pracy, która potwierdziła wykonanie obowiązku z decyzji LPWIS dotyczącego niezwłocznego zutylizowania środków chemicznych przechowywanych w nieoryginalnych, nieoznakowanych opakowaniach (słoikach szklanych i butelkach plastikowych stosowanych zazwyczaj do przechowywania produktów spożywczych) w magazynku odczynników chemicznych i w pomieszczeniu pracy konserwatorów.

Ponadto na wniosek strony, LPWIS w Gorzowie Wlkp. zmienił termin wykonania obowiązku dotyczącego zapewnienia wentylacji w pomieszczeniu pracy konserwatora do dnia 31 sierpnia 2018r. Natomiast odmówi zmiany terminu wykonania obowiązku dotyczącego zapewnienia odpowiednich warunków do przechowywania odzieży własnej i roboczej personelu sprząającego.

▪ **Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 3, ul. Warszawska 18, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Szkoła dysponuje trzema budynkami, w budynku przy ul. Warszawskiej 18 funkcjonuje Liceum i Gimnazjum, w budynku przy ul. Warszawskiej 19 Szkoła Podstawowa Nr 17, a w budynku przy ul. Szkolnej 5 znajduje się kompleks sportowy. W 2017 roku kontrolą objęto warunki pobytu uczniów w szkole podstawowej. W czasie kontroli czystość bieżąca pomieszczeń nie budziła zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono uczniom dostęp do środków higieny osobistej oraz bieżącej ciepłej i zimnej wody. Stan techniczny mebli i sprzętu był dobry, w 50% ławki i krzesła posiadały certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa. W salach lekcyjnych wygospodarowano miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych.

Ocenię poddano warunki zdrowotne w pracowni komputerowej. Stanowiska do pracy z komputerem spełniały wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy. Regulaminy pracowni znajdowały się w widocznych i łatwo dostępnych miejscach.

Placówka posiada salę gimnastyczną z zapleczem sanitarnym oraz boisko wielofunkcyjne. Sprzęt sportowy w 90% posiadał odpowiednie atesty i certyfikaty gwarantujące bezpieczeństwo uczniów.

W szkole znajduje się gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Opieka zapewniona była przez dwie pielęgniarki w gabinecie na terenie szkoły (27 godzin tygodniowo).

Podczas kontroli dokonano również oceny obciążenia uczniów tornistrami/plecakami. Badaniem objęto 83 uczniów szkoły podstawowej z klas II – V. Przyjmując, iż ciężar tornistra nie powinien przekraczać 10% wagi ciała dziecka, przekroczenia stwierdzono u 43% uczniów. Uzyskane wyniki wskazują, iż uczniowie z najmłodszych klas szkół podstawowych w dalszym ciągu nie umieją w sposób zasadny, zgodny z rozkładem zajęć lekcyjnych pakować tornistrów, obciążając je książkami i zeszytami z przedmiotów nieujętych w planie lekcji oraz przedmiotami niezwiązanymi z procesem nauczania (dodatkowe piórniki, zabawki, napoje o dużej pojemności).

W ciągu 2017 roku w podmiocie przeprowadzono także dwie kontrole interwencyjne. Pierwsza dotyczyła występowania przypadków wszawicy wśród uczniów szkoły podstawowej – interwencję uznano, jako zasadną. Wydano zalecenia dotyczące: systematycznej kontroli stanu czystości głów uczniów, natychmiastowego informowania rodziców o wystąpieniu przypadków wszawicy oraz prowadzenia działań edukacyjnych wśród uczniów ich rodziców i opiekunów. Przeprowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjnych w tym zakresie. Druga kontrola dotyczyła niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w pomieszczeniach bloku sportowego III Liceum Ogólnokształcącego oraz występowania niskich temperatur w salach dydaktycznych. Stwierdzono:

- zawilgocenia, zacieki oraz ubytki tynku i odpryski farby na ścianach w sali gimnastycznej oraz pomieszczeniu przechowywania sprzętu sportowego,
- znaczne ubytki w wykładzinie podłogowej w ciągu komunikacyjnym oraz w pomieszczeniu przechowywania sprzętu sportowego,
- ślady zawilgocenia, ciemny nalot oraz ubytki tynku i farby na ścianach i suficie w sali rekreacyjno-zastępczej,
- zacieki, odpryski farby i ciemny nalot na sufitach i ścianach w szatni nr 1 i nr 3,
- zacieki na ścianie i suficie w pomieszczeniu sanitarnym przy szatni nr 1.

W związku z powyższym LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję administracyjną zobowiązującą do usunięcia nieprawidłowości oraz decyzję obciążającą kosztami kontroli.

W placówce pozostają również do wykonania obowiązki z decyzji odnoszącej się do obiektu przy ul. Warszawskiej 18, w którym funkcjonuje liceum oraz gimnazjum, obejmujące doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni ścian w korytarzu

komunikacyjnym w piwnicy użytkowej, ścian i sufitów w pomieszczeniach sanitarnych dla chłopców na parterze oraz na I piętrze, powierzchni ścian w obu pomieszczeniach szatni zlokalizowanych w piwnicy użytkowej oraz w bibliotece, świetlicy i pracowni – Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej. Termin wykonania tych obowiązków określono na dzień 31 sierpnia 2018 roku.

W 2017 roku w szkole przeprowadzono również kontrolę w zakresie oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz oceny realizacji wymogów w związku z występowaniem w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Kontrola wykazała, iż w placówce stosuje się benzen, który podlega ograniczeniom z uwagi na działanie rakotwórcze. Wobec powyższego wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności zakazującą stosowania w szkole benzenu. Pismem z dnia 13 grudnia 2017r. Dyrektor Szkoły przekazał dokumenty potwierdzające wykonanie ww. obowiązku.

W wyniku kontroli wydano również zalecenia:

- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowisku nauczyciela w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne,
- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowisku nauczyciela, konserwatora i sprzątaczkę w zakresie narażenia na czynniki chemiczne,
- dokonania przeglądu i utylizacji odczynników chemicznych,
- sporządzenia i przesłania do LPWIS w Gorzowie Wlkp. informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym za rok 2017.

▪ **Centrum Kształcenia Zawodowego, ul. Pomorska 67, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Pomieszczenia placówki w dniu kontroli utrzymane były w czystości i porządku. Uczniowie mieli zapewnione środki higieny osobistej oraz dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Wyposażenie sal dydaktycznych i pracowni było w dobrym stanie technicznym. W pracowniach w widocznych i łatwo dostępnych miejscach znajdowały się regulaminy oraz instrukcje bezpiecznego użytkowania sprzętu. Pomieszczenia nauki zawodu wyposażono również w apteczki oraz instrukcje udzielania pierwszej pomocy.

Podczas kontroli stwierdzono:

- zacieki i łuszcząca się farbę na sufitach w klatce schodowej bocznej pomiędzy parterem i I piętrzem oraz korytarzu komunikacyjnym na I piętrze,
- zacieki na sufitach w salach dydaktycznych nr 223 i 224.

LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję merytoryczną nakazującą usunięcie powyższych nieprawidłowości oraz decyzję obciążającą kosztami kontroli.

Kontrola sanitarna w zakresie przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, wykazała, iż w obiekcie prowadzono głównie prace remontowe, w pomieszczeniach objętych decyzją polegające na szpachlowaniu i malowaniu sufitów w klatce schodowej bocznej

między parterem a I piętrzem, korytarzu komunikacyjnym na I piętrze oraz w salach dydaktycznych nr 223 i 224. W związku z powyższym stwierdzono wykonanie obowiązków z decyzji. Ponadto przeprowadzono również prace konserwatorsko-porządkowe.

W 2017r. kontrolą objęto także zagadnienia dotyczące przestrzegania przepisów z zakresu warunków zdrowotnych środowiska pracy z uwzględnieniem spełnienia wymogów w związku z występowaniem w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Podczas kontroli stwierdzono brak wymaganej wymiany powietrza w pracowniach zlokalizowanych w pomieszczeniach nr 117, 118, 121, 122 i 125 – wszczęto postępowanie administracyjne.

W wyniku kontroli wydano również zalecenia dotyczące:

- ujęcia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne,
- ujęcia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji w zakresie narażenia na czynniki chemiczne,
- zapoznania pracowników z ocenami ryzyka zawodowego i udokumentowania pisemnego tego faktu.

▪ **Zespół Szkół Specjalnych Nr 14, ul. Mościckiego 3, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Szkoła funkcjonuje w dwóch budynkach. Budynek przy ul. Mościckiego 5 dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, posiada podjazd i odpowiednio wyposażone pomieszczenia sanitarne. Obiekty utrzymane były w czystości i porządku. Stan techniczny pomieszczeń był dobry. Dzieciom i młodzieży zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Wyposażenie, sprzęt i meble edukacyjne były w dobrym stanie technicznym. Odpowiednie certyfikaty poświadczające spełnienie wymogów bezpieczeństwa posiadało 90% mebli szkolnych. Szkoła zapewnia uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. Zajęcia terapeutyczne dla uczniów odbywają się w gabinetach: sala doświadczania świata, integracji sensorycznej, logopedycznej (wyposażonych w specjalistyczny, atestowany sprzęt).

Do zajęć ruchowych wykorzystywane są dwie sale rekreacyjne, siłownia wewnętrzną, boisko wielofunkcyjne oraz siłownia zewnętrzna. Znaczna część sprzętu sportowego posiadała odpowiednie certyfikaty gwarantujące bezpieczeństwo uczniów (90%).

Placówka posiada gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Opieka zapewniona była przez pielęgniarkę 35 godzin tygodniowo.

W ramach kontroli z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy prowadzono nadzór nad zagadnieniami dotyczącymi oceny realizacji ogólnych wymogów bhp oraz oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Wydano zalecenia dotyczące:

- umieszczania w skierowaniach na okresowe badania lekarskie informacji o występujących w środowisku pracy czynnikach szkodliwych wynikających z oceny ryzyka zawodowego,
- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracowników obsługi i nauczycieli praktycznej nauki zawodu w zakresie narażenia na czynniki chemiczne,
- weryfikacji narażenia pracowników obsługi i nauczycieli praktycznej nauki zawodu w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne oraz zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego w tym zakresie.

W 2017r. kontrola objęto również stołówkę szkolną. W wyniku kontroli nie stwierdzono niezgodności z przepisami prawa żywnościowego. Żywieniem uczniów zajmuje się zewnętrzna firma cateringowa Zakład Gastronomiczny „Swojska Chata” Adrianna Siewruk z Kłodawy, która dostarcza jednodaniowy posiłek obiadowy własnym środkiem transportu zatwierdzonym przez PPIS w Gorzowie Wlkp. Posiłki transportowane są w tzw. termoboxach z tworzywa sztucznego, wewnątrz których umieszczone są naczynia białe ze stali nierdzewnej oraz w termosach, stanowiących własność firmy cateringowej. Dokonana ocena stanu sanitarno-technicznego środka transportu nie budziła zastrzeżeń. Do rozdzielania i wydawania obiadów wyznaczona jest jedna osoba, która posiada aktualne orzeczenie do celów sanitarno-epidemiologicznych. Posiłki podawane są na naczyniach stołowych wielokrotnego użytku. Brudne naczynia stołowe są myte i dezynfekowane w zmywarce przemysłowej. Naczynia białe są wstępnie myte w stołówce, a następnie przekazywane do firmy cateringowej, gdzie są myte i dezynfekowane. Odpady pokonsumpcyjne odbierane są przez firmę cateringową. W stołówce opracowano i przestrzega się procedur dobrej praktyki higienicznej (GHP). Analizowana w tym zakresie dokumentacja nie budziła zastrzeżeń. W trakcie kontroli dokonano również oceny wizualnej dostarczonego posiłku obiadowego – nie stwierdzono nieprawidłowości. Podczas kontroli oceniono jadłospis dekadowy, który pod względem urozmaicenia i zawartości składników odżywczych nie budził zastrzeżeń. Do codziennych posiłków obiadowych podawane są owoce oraz warzywa. Produkty zbożowe są urozmaicone. Do obiadów serwowane są różne rodzaje mięs (wieprzowina, wołowina, drób – kurczak i indyk) oraz ryby.

▪ **Zespół Szkół Ogrodniczych, ul. Poznańska 23, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Obiekt utrzymany był w czystości i porządku. Uczniom zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej z dostępem do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Wyposażenie i meble szkolne w salach dydaktycznych były w dobrym stanie technicznym. W szkole zapewniono uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w przystosowanych do tego celu szafkach.

Podczas kontroli dokonano oceny warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych – nie stwierdzono nieprawidłowości. W widocznych i łatwo dostępnych miejscach znajdowały się regulaminy dotyczące przestrzegania wymogów bezpieczeństwa,

w tym zachowania się w pracowni i korzystania z wyposażenia.

Szkoła dysponuje salą gimnastyczną niepełnowymiarową z zapleczem sanitarnym oraz boiskiem trawiastym. Sprzęt sportowy posiadał odpowiednie atesty i certyfikaty w 60%.

Profilaktyczna opieka zdrowotna sprawowana była przez pielęgniarkę w gabinecie na terenie szkoły jedynie 4 godziny tygodniowo.

▪ **Szkoła Muzyczna I stopnia, ul. Teatralna 8, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

System nauki w szkole opiera się na indywidualnych lekcjach instrumentu głównego i zajęciach z przedmiotów ogólnomuzycznych, zespołów kameralnych, chóru, orkiestry. Do dyspozycji dzieci i młodzieży jest 14 sal dydaktycznych, pomieszczenia sanitarne ogólnodostępne, aula (sala kameralna) i biblioteka. W budynku funkcjonuje świetlica. We wszystkich salach czystość i porządek nie budziły zastrzeżeń. W pomieszczenia sanitarnych zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Wyposażenie sal dydaktycznych było w dobrym stanie technicznym.

Warsztaty szkolne.

▪ **Laboratoria i Pracownie Szkolne Zespołu Szkół Elektrycznych, ul. Grobla 9, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków z decyzji LPWIS w zakresie doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni ściany w pomieszczeniu siłowni oraz ciągu komunikacyjnym na parterze budynku. Stan porządkowy obiektu w dniu kontroli nie budził zastrzeżeń.

▪ **Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Budowlanych i Samochodowych, ul. Okrzei 42, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Kontrola przeprowadzona w 2017r. wykazała, iż doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni sufitów w umywalni i pomieszczeniu sanitarnym dla chłopców. W ciągu 2017r. wykonano również obowiązek dotyczący doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni ściany w sali dydaktycznej nr 24.

Placówki z pobytem całodobowym.

▪ **Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1, ul. Puszkina 2, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Na terenie miasta Gorzowa Wlkp. obecnie funkcjonują trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze, tj.:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 przy ul. Puszkina 2,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 przy ul. Kazimierza Wielkiego 42a,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 przy ul. Kazimierza Wielkiego 42b.

Ww. placówkami zarządza Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych. Każda z placówek wpisana została do rejestru Wojewody Lubuskiego

i posiada określone przepisami zezwolenie na prowadzenie działalności. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny otoczenia oraz skontrolowanych w obiektach pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Do dyspozycji wychowanków przeznaczono pokoje mieszkalne 2 i 3 osobowe, wyposażone prawidłowo, łazienki, aneksy kuchenne wraz z pokojami wypoczynkowymi. We wszystkich pomieszczeniach sanitarnych zapewniono stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Stan sanitarno-techniczny wyposażenia pomieszczeń był prawidłowy, zgodny z wymogami. Na terenie placówek stworzono dzieciom miejsce do odpoczynku i zabawy. Opiekę medyczną nad dziećmi sprawuje lekarz oraz pielęgniarka (20 godzin tygodniowo).

Kontrola w zakresie higieny żywności i żywienia nie wykazała żadnych nieprawidłowości sanitarno-higienicznych i technicznych. Posiłki przygotowywane są w aneksach kuchennych. Obiady przyrządzane są przez pomoc wychowawców, natomiast pozostałe posiłki przygotowywane są wspólnie z wychowankami. W placówkach zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania poszczególnych produktów żywnościowych. Dokonana podczas kontroli ocena jadłospisu nie wykazała nieprawidłowości. W placówkach wdrożone zostały zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP) i są one przestrzegane.

▪ **Pogotowie Opiekuńcze, ul. Spokojna 57, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Podmiot zarejestrowany jest w rejestrze placówek opiekuńczo-wychowawczych Wojewody Lubuskiego i posiada zezwolenie na prowadzenie działalności typu interwencyjnego i socjalizacyjnego dla 30 dzieci. W dniu kontroli w placówce przebywało 30 wychowanków, w wieku od 10 do 18 roku życia. Podopieczni mają do dyspozycji dziesięć pokoi mieszkalnych 2, 3, 4 – osobowych, łazienki oraz aneksy kuchenne z miejscem do wypoczynku. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz środki higieny osobistej. Wyposażenie wszystkich pomieszczeń było w dobrym stanie technicznym. Ogólny stan sanitarno-higieniczny placówki nie budził zastrzeżeń.

Kontrola objęto również stołówkę. Kontrola nie wykazała niezgodności z przepisami prawa żywnościowego. Dla wychowanków przygotowuje się pięć posiłków dziennie, tj.: śniadania, II śniadania, obiady, podwieczorki i kolacje. W kuchni właściwej posiłki produkowane są od surowca do wyrobu gotowego przez pięć dni w tygodniu, natomiast w weekend posiłki przygotowywane są w aneksach kuchennych przez wychowanków pod opieką wychowawców. W placówce wdrożono odpowiednie procedury, w tym dobrą praktykę higieniczną (GHP) i produkcyjną (GMP). W trakcie kontroli przeanalizowano jadłospis dekadowy – nie stwierdzono nieprawidłowości. Do codziennych posiłków podawane są świeże warzywa i owoce. W każdym posiłku znajduje się źródło pełnowartościowego białka. Podawane są głównie mięsa i wędliny drobiowe, a także pieczywo mieszane (tj. pszenne oraz pełnoziarniste razowe).

▪ **Internat Zespołu Szkół Budowlanych, ul. Okrzei 42, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W czasie kontroli czystość bieżąca pomieszczeń nie budziła zastrzeżeń. W placówce w dniu kontroli przebywało 125 wychowanków (limit miejsc – 147). Do dyspozycji młodzieży przeznaczono 45 pokoi 2, 3, 4 – osobowych. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono środki higieny osobistej oraz dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Wyposażenie wszystkich pomieszczeń było we właściwym stanie technicznym.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-higienicznego:

- podłogi w ciągu komunikacyjnym na I piętrze oraz pokojach mieszkalnych nr 11, 16, 17, 18, 27, 29, 40, 46, 48, 51, 52, 56, 58,
- ścian i sufitów w trzech pokojach mieszkalnych nr 16, 30, 41,
- sufitu w pomieszczeniu sanitarnym dla dziewcząt na II piętrze,
- ścian w pomieszczeniu sanitarnym z natryskami w części piwnicznej.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję administracyjną zobowiązującą do ich usunięcia oraz decyzje obciążającą kosztami kontroli.

Pismem z dnia 23 lutego 2018r. Dyrektor placówki poinformował o wykonaniu obowiązków dotyczących doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego ścian i sufitów w pokojach mieszkalnych, w pomieszczeniu sanitarnym dla dziewcząt na II piętrze, pomieszczeniu sanitarnym z natryskami w części piwnicznej oraz podłogi w ciągu komunikacyjnym na I piętrze. Tym samym pismem wniósł o zmianę terminu realizacji obowiązku dotyczącego doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-higienicznego podłóg w pokojach mieszkalnych nr 11, 16, 17, 18, 27, 29, 40, 46, 48, 51, 52, 56, 58 – sprawa w toku.

▪ **Internat Zespołu Szkół Ekonomicznych, ul. Dąbrowskiego 27, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Bieżący stan sanitarny obiektu w dniu kontroli nie budził zastrzeżeń. W placówce w dniu kontroli przebywało 50 wychowanków (limit miejsc – 50). Młodzieży zapewniono środki higieny osobistej oraz stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Wychowankowie zajmują 16 pokoi mieszkalnych dwu i czteroosobowych. Pokoje wyposażono w łóżka, szafy, biurka, krzesła, komody, w dobrym stanie technicznym. Wyposażenie wszystkich pomieszczeń przeznaczonych dla młodzieży znajdowało się w dobrym stanie technicznym.

▪ **Internat Zespołu Szkół Ogrodniczych, ul. Poznańska 23, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Na potrzeby wychowanków przeznaczono 21 pokoi mieszkalnych dwu i trzyosobowych, cztery pomieszczenia sanitarne oraz świetlicę. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Stan sanitarno-higieniczny placówki oraz warunki pobytu młodzieży oceniono jako dobre. W placówce w dniu kontroli przebywało 30 wychowanków (limit miejsc – 44). Obiekt utrzymany był w czystości i porządku.

W ramach nadzoru sanitarnego zostały pobrane do badań próbki ciepłej wody w kierunku

wykrywania bakterii *Legionella sp.*, woda spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w rozporządzeniu.

▪ **Internat Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, ul. Czereśniowa 4i, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Stan sanitarno-higieniczny oraz bieżąca czystość i porządek w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń. Wychowankowie mają zapewnione 2 i 3 – osobowe pokoje mieszkalne (wyposażone w łóżka, szafy, szafki nocne, stoły, krzesła, komody), łazienki, pokoje do nauki. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniona była bieżąca ciepła i zimna woda oraz środki higieny osobistej. Meble i sprzęt były w dobrym stanie technicznym.

W 2017 roku przeprowadzono także kontrolę w stołówce internatu. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego. W obiekcie prowadzone jest żywienie dla mieszkańców internatu, uczniów szkoły, nauczycieli. Przygotowuje się trzy posiłki dziennie, tj.: śniadania, obiady i kolacje. Posiłki produkowane są od surowca do wyrobu gotowego przez pięć dni w tygodniu. W stołówce wdrożono zasady systemu HACCP, dobrej praktyki higienicznej (GHP) i produkcyjnej (GMP). Okazana podczas kontroli dokumentacja w powyższym zakresie nie budziła zastrzeżeń. Osoby zatrudnione przy produkcji posiłków posiadają aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. Personel jest przeszkolony z podstawowych zasad higieny przy produkcji żywności. Zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania poszczególnych produktów żywnościowych. Nie stwierdzono środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia. Odpady pokonsumpcyjne są na bieżąco usuwane z pomieszczeń bloku kuchennego i odbierane przez firmę zewnętrzną. Analiza jadłospisu dekadowego nie wykazała uchybień. Do codziennych posiłków podawane są świeże warzywa i owoce. Produkty zbożowe oraz mleczne są urozmaicone. Do obiadów serwowane są różne rodzaje mięs (drób, wieprzowina) oraz ryby.

▪ **Internat Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2, ul. Woskowa 3B, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

Część mieszkalna obiektu składa się z 22 pokoi mieszkalnych 2 - 4 osobowych. W pokojach mieszkalnych znajdują się łóżka, szafy, szafki nocne, regały, krzesła, biurka – w dobrym stanie technicznym. Pomieszczenia sanitarne zlokalizowane są na każdym piętrze budynku, ich wyposażenie było w dobrym stanie technicznym. Zapewniono młodzieży stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej. Bieżąca czystość i porządek w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń.

Podczas kontroli stwierdzono ubytki w wykładzinie podłogowej PCV w ciągu komunikacyjnym na I piętrze oraz klatce schodowej pomiędzy I i II piętrem budynku. Wydano decyzję administracyjną zobowiązującą do usunięcia nieprawidłowości oraz decyzję

obciążającą kosztami kontroli.

W ramach nadzoru sanitarnego zostały pobrane do badań próbki ciepłej wody w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.*, woda spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w rozporządzeniu.

Ponadto w 2017r. w placówce przeprowadzono kontrolę doraźną w związku z podejrzeniem wystąpienia ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową, ze względu na zgłaszane przez mieszkańców internatu dolegliwości, najczęściej ból głowy, osłabienie, nudności, wymioty, a pojedyncze osoby zgłaszały podwyższoną temperaturę i biegunkę. Podczas kontroli poinstruowano kierownika Internatu o konieczności dokładnego sprzątania i dezynfekcji pokoi, łazienek, właściwego prania bielizny pościelowej w celu ograniczenia rozprzestrzenienia się infekcji.

W zakresie higieny żywności w stołówce internatu przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, w tym 1 kontrolę interwencyjną oraz 2 kontrole tematyczne w związku z podejrzeniem wystąpienia zatrucia pokarmowego u młodzieży przebywającej w internacie. W trakcie kontroli ustalono, że zachorowaniu uległo 29 uczniów oraz 2 pracowników. W obiekcie tym prowadzone jest żywienie dla mieszkańców internatu oraz uczniów szkoły. Przygotowuje się trzy posiłki dziennie, tj.: śniadanie, obiad i kolację. W obiekcie pobierane są i przechowywane próbki pokarmowe. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz urządzeń w dniu kontroli nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia. Okazana dokumentacja w zakresie systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności (GHP, GMP oraz HACCP) nie budziła zastrzeżeń. Podczas kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki żywności oraz 3 próbki sanitarne (tj. wymazy z rąk osoby zajmującej się przygotowywaniem posiłków, ze sprzętu kuchennego i blatów roboczych). Przeprowadzone dochodzenie epidemiologiczne nie potwierdziło ogniska zatrucia pokarmowego.

Inne placówki.

▪ Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 8, 66 – 400 Gorzów Wlkp.

W placówce organizowane są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży z miasta Gorzowa oraz przyległych miejscowości. W minionym roku z zajęć zorganizowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury skorzystało 1037 osób. Kontrolą objęto pracownie: ceramiczną, muzyczną, fotograficzną, plastyczną oraz pomieszczenia rehabilitacji wraz z zapleczem diagnostycznym, aulę, zaplecze taneczne – nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan techniczny sprzętu i wyposażenia był prawidłowy. W dniu kontroli bieżąca czystość i porządek były zachowane. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej.

▪ Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, ul. Fabryczna 177, 66 – 400 Gorzów Wlkp.

Bieżąca czystość i porządek placówki w dniu kontroli nie budziły zastrzeżeń.

Zajęcia w placówce odbywają się przez cały rok kalendarzowy, od poniedziałku do soboty. Na dzień kontroli z zajęć korzystało 65 osób. W pomieszczeniach sanitarnych dzieciom i młodzieży zapewniono środki higieny osobistej oraz dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Wyposażenie i sprzęt, z którego korzystają wychowankowie był w dobrym stanie technicznym, 50% sprzętu sportowego posiadało stosowne certyfikaty bezpieczeństwa.

III. Domy pomocy społecznej.

▪ **Dom Pomocy Społecznej Nr 1, ul. Podmiejska Boczna 10, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W zakresie higieny komunalnej dokonano oceny utrzymania stanu higienicznego obiektu. Kontrolą objęto: pokoje mieszkalne, zaplecze sanitarne, dyżurki pielęgniarskie ze szczególnym uwzględnieniem procesów dezynfekcji sprzętu medycznego, narzędzi wielokrotnego użycia oraz postępowania z bielizną i odpadami medycznymi, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych, a także postępowanie z odpadami komunalnymi. Stan porządkowy kontrolowanych pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.

Stwierdzono nieprawidłowości w budynku Domu Kombatanta, tj. w pomieszczeniach mieszkalnych zacieki na sufitach oraz spuchnięcia i ubytki tynku na ścianach, a także w łazienkach znajdujących się przy pokojach zacieki na sufitach i ścianach oraz ubytki w glazurze. W związku z powyższym LPWIS wydał decyzję zobowiązującą do usunięcia nieprawidłowości oraz decyzję obciążającą kosztami kontroli.

Obiekt zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z indywidualnego ujęcia wody. Administrator ujęcia systematycznie wykonuje i przekazuje LPWIS sprawozdania z badań w ramach kontroli wewnętrznej. W 2017r. woda spełniała wymagania obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ramach kontroli wewnętrznej wykonano badania ciepłej wody w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.* – woda pobrana z instalacji wewnętrznej spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w ww. rozporządzeniu. Ponadto obiekt w ramach wstępnego monitoringu substancji promieniotwórczych wykonał badania wody surowej ze studni indywidualnego ujęcia wody, woda w zakresie zbadanych parametrów jakości wody spełnia wymagania określone przepisami.

W zakresie higieny pracy w obiekcie przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków nałożonych decyzją LPWIS w Gorzowie Wlkp. Stwierdzono wykonanie obowiązków. W trakcie kontroli dokonano również oceny przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w Dziale Terapeutyczno-Opiekuńczym. Kontrola ujawniła kolejne nieprawidłowości między innymi, że pracodawca:

- nie prowadzi na bieżąco rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy,
- nie wpisuje na bieżąco wyników badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia do

karty badań i pomiarów,

- nie zaznajomił pracowników z przepisami i zasadami bhp dotyczącymi wykonywanych przez nich prac, w tym z opracowanymi szczegółowymi instrukcjami i procedurami na stanowiskach pracy.

Po kontroli pismem z dnia 30 października i 08 listopada 2017r. Dyrektor placówki poinformował o usunięciu wszystkich uchybień. W związku z powyższym LPWIS wydał jedynie decyzję płatniczą obciążającą kosztami kontroli.

W wyniku przeprowadzonej kontroli wydano również doraźne zalecenie, aby pracownikom wykonującym czynności związane z narażeniem na krew i inne płyny ustrojowe, wydaliny i wydzieliny oraz stosującym substancje i preparaty chemiczne do dezynfekcji, zapewnić środki ochrony indywidualnej rąk, spełniające wymagania normy PN-EN-374-2 i PN-EN-374-3.

Ponadto w miesiącu grudniu 2017r. przeprowadzono w podmiocie kontrolę dotyczącą oceny realizacji ogólnych wymogów bhp oraz oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy czynników biologicznych i chemicznych. Kontrola wykazała następujące nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny podłogi w gabinecie masażu,
- brak uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy: główny specjalista, kierownik zespołu pielęgniarek, starsza pielęgniarka, pielęgniarka, starszy opiekun medyczny, opiekun medyczny, starszy technik fizjoterapii i technik fizjoterapii opisu ocenianego stanowiska pracy, w tym stosowanych urządzeń i materiałów, wykonywanych zadań, występujących na stanowisku, niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych czynników środowiska pracy, stosowanych środków ochrony zbiorowej i indywidualnej, wyników przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego dla każdego z czynników środowiska pracy oraz niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających ryzyko.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami prowadzone jest postępowanie administracyjne.

W trakcie przeprowadzonej kontroli wydano również doraźne zalecenia dotyczące:

- uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy: główny specjalista, kierownik zespołu pielęgniarek, starsza pielęgniarka, pielęgniarka, starszy opiekun medyczny, opiekun medyczny, starszy technik fizjoterapii i technik fizjoterapii w zakresie zagrożeń biologicznych: czasu trwania narażenia na działanie szkodliwego czynnika biologicznego oraz potencjalnego działania alergizującego lub toksycznego szkodliwego czynnika biologicznego,
- uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy: główny specjalista, kierownik zespołu pielęgniarek, starsza pielęgniarka, pielęgniarka, starszy opiekun medyczny, opiekun medyczny, starszy technik fizjoterapii i technik fizjoterapii w zakresie zagrożeń chemicznych: poziomu i czasu trwania narażenia na działanie

czynnika chemicznego.

W zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia przeprowadzono w zakładzie dwie kontrole sanitarne, w tym jedną kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków nałożonych wcześniejszą decyzją LPWIS w Gorzowie Wlkp. Kontrola wykazała, iż doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego powierzchnie ścian, sufitów, rur od urządzeń grzewczych-gazowych, drzwi w pomieszczeniach kuchennych, wewnątrz windy do transportu posiłków oraz ściany, parapet, drzwi i futryny w kuchence oddziałowej Oddziału II A i B. W trakcie kontroli sprawdzającej bieżący stan sanitarno-higieniczny bloku żywienia nie budził zastrzeżeń.

Ponadto w tym samym roku przeprowadzono w bloku żywienia kontrolę kompleksową. Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny kuchni centralnej, zaplecza kuchennego, kuchenek oddziałowych, a także aneksów kuchennych przeznaczonych dla pensjonariuszy nie budziły zastrzeżeń. Działalność oparta jest na produkcji posiłków począwszy od surowca do wyrobu gotowego, przez siedem dni w tygodniu. Oprócz podstawowych posiłków, mieszkańcy mają całodobowy dostęp do takich produktów jak: pieczywo, masło, dżem oraz napoje zimne i ciepłe. Produkty te są dostępne w kuchenkach oddziałowych znajdujących się na poszczególnych piętrach budynku, które są przechowywane w wydzielonych lodówkach oraz szafkach. W bloku żywienia opracowano i wdrożono zasady systemów zapewnienia jakości żywienia, tj. dobrą praktykę higieniczną (GHP), dobrą praktykę produkcyjną (GMP) oraz zasad systemu HACCP. Dokumentacja w zakresie wdrożonych systemów nie budziła zastrzeżeń. Personel jest przeszkolony z podstawowych zasad higieny przy produkcji żywności. Prowadzone są również okresowe szkolenia zgodnie z opracowanym harmonogramem. W trakcie kontroli dokonano oceny sposobu wydawania posiłku obiadowego, a także jego oceny wizualnej – nie stwierdzono nieprawidłowości. Personel wydający posiłki posiadał odpowiednią odzież ochronną.

- **Dom Pomocy Społecznej Nr 2 z filią „Dom w Połowie Drogi”, ul. Walczaka 42, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W 2017r. przeprowadzono kontrolę kompleksową podmiotu.

W zakresie higieny komunalnej kontrola dotyczyła oceny utrzymania należytego stanu higienicznego obiektu – kontrolą objęto pokoje mieszkalne, pomieszczenia higieniczno-sanitarne oraz otoczenie obiektu, a także postępowanie z bielizną, odpadami medycznymi i komunalnymi oraz postępowanie ze zwłokami osób zmarłych. Stan porządkowy skontrolowanych pomieszczeń nie budził zastrzeżeń - czystość bieżąca była zachowana. Teren wokół obiektu był utrzymany w należyтым porządku.

W zakresie higieny pracy przedmiotem kontroli była ocena realizacji ogólnych wymogów bhp oraz ocena realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy czynników biologicznych oraz stosowania produktów chemicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

W zakresie higieny żywności kontrolą objęto blok żywienia DPS – u i filii, tj. „Domu w Połowie Drogi”. Żywieniem pensjonariuszy zajmuje się zewnętrzna firma cateringowa: „España” s.c. T. Prajs, A. Andrejczyk z Widuchowa, która przygotowuje i dostarcza własnymi środkami transportu posiłki w szczelnie zamkniętych termosach oraz naczyniach bemarowych. Dostarczanie posiłków odbywa się cztery razy dziennie. Ponadto mieszkańcy mają całodobowy dostęp do pieczywa, masła, dżemu oraz napojów zimnych i gorących. Posiłki przewożone są wózkami transportowymi do kuchenek oddziałowych i tam rozdzielane są na naczynia stołowe. Do mycia naczyń zapewniono urządzenie myjąco-wyparzające. Odpady pokonsumpcyjne odbierane są codziennie przez firmę cateringową. Zakład opracował i wdrożył zasady dobrej praktyki higienicznej - GHP. Nie wniesiono uwag do prowadzonej w tym zakresie dokumentacji. Personel wydający posiłki posiadał odpowiednią odzież ochronną oraz aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. Ponadto jest przeszkolony z podstawowych zasad higieny przy obrocie żywności. W trakcie kontroli dokonano również oceny wizualnej dostarczonego posiłku obiadowego – nie stwierdzono nieprawidłowości. Podczas kontroli dokonano oceny sposobu żywienia mieszkańców na podstawie analizy jadłospisu dekadowego. Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zbyt małą podaż warzyw i owoców,
- do posiłków podawane były wędliny należące zazwyczaj do grupy o niewielkiej ilości pełnowartościowego białka zwierzęcego i większej ilości tłuszczu (np. pasztetowa, salceson, parówka, metka),
- w jadłospisach nie wyszczególnia się rodzaju/składu dotyczących produktów, zapisy są nieprecyzyjne oraz nieczytelne (np. „wędlina”, „sok owocowy”).

W związku z powyższym LPWIS w Gorzowie Wlkp. zalecił wyegzekwowania od producenta posiłków poprawy sytuacji w zakresie żywienia pensjonariuszy.

IV. Inne obiekty.

▪ **Ośrodek Wsparcia Rodziny, ul. Kazimierza Wielkiego 44, 66 – 400 Gorzów Wlkp.**

W obiekcie przeprowadzono kontrolę **w zakresie higieny żywności i żywienia.** Nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekt funkcjonuje jako palcówka opiekuńcza i specjalistyczna. W kuchni centralnej przygotowuje się II śniadanie, obiad dwudaniowy i podwieczorek. Posiłki produkowane są od surowca do wyrobu gotowego. Wszystkie zatrudnione osoby posiadały aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych. Zapewniono właściwe warunki do przechowywania poszczególnych produktów żywnościowych. Nie stwierdzono środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia. Wdrożone i stosowane w placówce procedury GMP/GHP zapewniają bezpieczeństwo produkcji posiłków. Oceniany podczas kontroli jadłospis nie budził zastrzeżeń pod względem jakościowym i ilościowym.

Podsumowanie:

1. Z uwagi na wykonanie nakazów LPWIS w Gorzowie Wlkp. warunki nauki i pracy w jednostkach oświatowych ulegają poprawie. W 2017 roku wykonano obowiązki z decyzji w:
 - **Zespole Szkół Elektrycznych, ul. Dąbrowskiego 33 oraz Laboratoriach i Pracowniach Szkolnych przy ul. Grobla 9,**
 - **Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, ul. Czereśniowa 4e,**
 - **Centrum Kształcenia Zawodowego, ul. Pomorska 67,**
 - **Zespole Szkół Budowlanych i Samochodowych oraz Warsztatach Szkolnych, ul. Okrzei 42.**
2. W 2017r. LPWIS wydał decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości w:
 - **Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego, ul. Stanisławskiego 2,**
 - **Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 3, ul. Warszawska 18,**
 - **Centrum Kształcenia Zawodowego, ul. Pomorska 67 (w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy),**
 - **Internacie Zespołu Szkół Budowlanych i Samochodowych, ul. Okrzei 42,**
 - **Internacie Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2, ul. Woskowa 3B.**
3. LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał kolejny raz decyzje zmieniające termin realizacji obowiązków dla: **IV Liceum Ogólnokształcącego, ul. Kosynierów Gdyńskich 8, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1, ul. Puszkina 31, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 16, ul. Dunikowskiego 5** (w wielu przypadkach wnioskowano kilkakrotnie o przedłużenie terminu wykonania nakazów zawartych w decyzjach pierwotnych).
4. W związku ze stosowaniem w **Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 3** benzenu, wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności, którą zakazano stosowania ww. substancji chemicznej z uwagi na działanie rakotwórcze.
5. Kontroli w **Domu Pomocy Społecznej Nr 1 przy ul. Podmiejskiej Bocznej 10,** wykazała nieprawidłowości w zakresie higieny komunalnej i higieny pracy, LPWIS w Gorzowie Wlkp. wydał decyzje nakazujące ich usunięcie.
6. Jakość żywienia dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania nie budziła zastrzeżeń.
7. W efekcie dokonanej analizy jadłospisu stwierdzono błędy dotyczące żywienia mieszkańców w **Domu Pomocy Społecznej Nr 2 z filią „Dom w Połowie Drogi” w Gorzowie Wlkp.** – wydano zalecenia dotyczące poprawy jakości żywienia.
8. W skontrolowanych na terenie miasta Gorzowa Wlkp. obiektach woda ciepła pobrana do badań w kierunku bakterii *Legionella sp.* odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r.